

MARTIN CRUZ
SMITH

PARCUL GORKI

Traducere din limba engleză
de Mircea Fricăjan

PALADIN

Mulțumiri

Le mulțumesc lui Anthony Astrachan, doctorului Michael Baden, lui Anthony Bouza, Knox Burger, William Caunitz, Nancy Forbes, dr. Paul Kagansky, Anatol Milstein, John Romano, Kitty Sprague și Richard Woodley pentru sprijinul generos și încurajările pe care mi le-au dat în cursul scrierii acestei cărți.

Le sunt cu deosebire îndatorat lui Alex Levin, Iuri și Ala Gendler, precum și lui Anatoli Davidov. Fără ei, Parcul Gorki ar fi un loc nepopulat.

PARTEA ÎNTÂI

Moscova

Capitolul 1

Toate nopțile ar trebui să fie așa întunecate, toate iernile așa calde, toate farurile așa orbitoare.

Furgoneta se zdruncină când i se bloacă roțile și se opri într-un derapaj. Echipa de la omucidere coborî, ofițeri de miliție cu brațe scurte și frunți înguste, înfășurați în haine lungi din piele de oaie. Cel îmbrăcat în uniformă era un individ subțire și palid, anchetatorul-șef. Ascultă înțelegător povestea ofițerului care descoperise ca da vrele în zăpadă, în toiu nopții omul se îndepărtase așa mult de cărarea din parc doar ca să se ușureze, apoi văzuse trupurile, așa cum era, pe jumătate dezbrăcat, și fusese cât pe ce să înghețe. Echipa se luă după raza reflectorului montat pe furgoneta.

Anchetatorul bănuia că bieții nenorociți nu erau decât niște bețivi, mari amatori de votcă, care muriseră în culmea fericirii, înghețând la propriu. Votca era o monedă de schimb lichidă, iar prețul ei era în continuă creștere. Se știa bine că, în ceea ce privea prudența economică și efectul scontat, numărul norocos era trei pentru o sticlă. Iată un exemplu perfect de comunism primitiv.

Din cealaltă parte a poienii își făcuseră apariția niște faruri, umbrele copacilor măturând zăpada până în momentul când se iviră două Volgi negre. Un detașament de agenți KGB în haine civile fură întâmpinați la automobile de către un maior în desat și viguros pe nume Pribluda. Împreună, milițeni și KGB-iști băteau din picior ca să se încălzească,

scoțând nori de aburi. Pe caschete și gulere scânteiau cristale de gheață.

Miliția – a dică poliția din cadrul a MVD¹-ului – direcționa traficul, alunga bețivii și culegea cadavrele care se adunau zi de zi. Comitetul Securității de Stat – adică KGB-ul – avea în sarcină responsabilități mai serioase și mai delicate, cum ar fi combaterea umeștirilor străine și din interior, a contrabandiștilor și a dizidenților. Cu toate că agenții purtau uniforme, ei preferau hainele civile, anonime. Maiorul Pribluda deborda de un umor brut, de dimineața devreme, făcându-i plăcere să reducă din animozitatea profesională care tensiona relațiile cordiale dintre Miliția Poporului și Comitetul Securității de Stat. Zâmbetul i se șterse însă atunci când îl recunoscu pe anchetator.

— Renko!

— Întocmai.

Arkadi Renko porni imediat înspre cadavre și-l lăsa pe Pribluda să-l urmeze.

Urmele milițianului care descoperise cadavrele ajungeau până la jumătatea drumului, prin zăpadă, către movilele situate în mijlocul poienii. Un anchetator-șef ar fi trebuit să fumeze o marcă de țigări bună; Arkadi își aprinse o Prima ieftină și își umplu gura cu gustul ei puternic – obiceiul său ori de câte ori avea de-a face cu oameni morți. Așa cum spusese milițianul, erau trei cadavre. Zăceau în liniște, ba chiar într-un fel artistic, sub crusta de gheață care se top ea, cel din mijloc întins pe spate, cu mâinile împreunate ca pentru îngropăciune, ceilalți doi întorși pe o parte, cu brațele întinse sub gheață aidoma unor sigilii pe o foaie de hârtie cu antet. În picioare purta patine.

Pribluda îl lovi pe Arkadi cu umărul, dându-l la o parte.

— Când voi fi sigur că nu există niciun pericol la adresa securității statului, poți în cepe tu.

— Securitatea statului? Tovarășe maior, avem aici trei bețivi într-un parc public...

Maiorul îi făcea deja semn să se apropie unui agent de-al său, înarmat cu o cameră de fotografiat. De fiecare dată când aparatul se declanșa, zăpada scăpăra albastră și cadavrele levitau. Aparatul era străin și developa imaginile aproape pe loc. Mândru, fotograful îi arătă lui Arkadi un instantaneu. Cele trei corpuri neînsuflați se pierdeau în reflecția blițului pe zăpadă.

— Ce părere ai?

— Foarte rapid.

Arkadi îi dădu fotografia înapoi. Zăpada era bătătorită de jur-împrejurul victimelor. Exasperat, anchetatorul fuma. Își trece degetele lungi prin părul negru și moale. Observă că nici maiorul și nici fotograful nu se gândiseră să se încălzească cu cizme. Poate că dacă se udau la picioare, KGB-iștii aveau să plece. Cât despre cadavre, Arkadi se aștepta să găsească una sau două sticle goale în apropierea lor, îngropate în zăpadă. Peste umărul său, dincolo de Mănăstirea Donskoi, noaptea se risipea. Îl văzu pe Levin, patologul miliției, privind cu dispreț spre marginea luminii.

— Corpurile par să fi stat aici mult timp, spuse Arkadi. Peste o jumătate de oră, specialiștii noștri le pot dezgropa din zăpadă ca să le examineze la lumină.

— Într-o bună zi, acesta vei fi tu.

Pribluda arătă spre corpul cel mai apropiat de ei.

Arkadi nu era sigur dacă îl auzise bine. În aer scânteiau ace de gheață. Nu se putea să fi spus asta, deci se el. Chipul lui Pribluda apărea și dispărea în lumina farurilor; avea o carte vârată pe jumătate în mână, iar ochii lui mici și negri erau ca două puncte pe un zar. Pe nepusă masă, începu să-și dea jos mânușile.

— Nu suntem aici ca să învățăm de la tine.

Pribluda încălecă trupurile și începu să sape ca un câine, aruncând zăpada în stânga și în dreapta.

¹ Ministerul Afacerilor Interne din Rusia (n. r.).

Un om poate crede că nimic nu îl mai afectează; a intrat în bucătăria dogoritoare acoperite de la podea până pe tavan cu sânge, este expert, știe că vara camenii par a fi gata-gata să explodeze de sânge; ba chiar preferă cadavrele înțepenate de frigul iernii. Și atunci o nouă mască a morții se ivește din zăpadă. Anchetatorul-șef nu mai văzuse niciodată un cap precum acela; nu credea că va mai uita vreodată a cea imagine. Încă nu știa că acela avea să fie momentul de cumpănă al vieții sale.

— E o crimă, spuse Arkadi.

Pribluda era netulburat. Deodată, în cepu să îndepărteze zăpada de pe celelalte capete. Erau la fel ca primul. Apoi încălecă trupul din mijloc și lovi cu pumnii în haina înghețată a victimei până când cea sta pârâi și se deschise. Procedă la fel cu rochia de dedesubt.

— Nu contează. Râse. Încă îți mai poți da seama că e o femeie.

— A fost împușcată, spuse Arkadi.

Între sânii ei, albi ca varul acum, cu sfârcuri cu tot, era o gaură neagră.

— Distrugi dovezile, tovarășe maior.

Pribluda deschise și hainele celorlalte două cadavre.

— Împușcați, toți au fost împușcați!

Era fericit ca un profanator de morminte.

Fotografii său îi ilumina mișcările cu scăpărări de bliț, mâinile maiorului ridicând șuvițe de păr țeapăn, scoțând un plumb de glonț dintr-o gură. Arkadi observă că în afara mutilării capetelor, celor trei victime le lipseau, totodată, primile falange ale degetelor, cele cu amprente.

— Bărbații au fost împușcați și în cap, zise Pribluda, spălându-și mâinile în zăpadă. Trei cadavre, a cesta e un număr norocos, tovarășe anchetator. Acum, că am făcut munca murdară în locul tău, suntem chit. Ajunge, îi ordonă el fotografului. Pleacă.

— Tu întotdeauna faci munca murdară, tovarășe maior, spuse Arkadi după ce fotografii se îndepărtă.

— Ce vrei să spui?

— Trei cameni împușcați și sfărtecați în zăpadă? Acesta-i genul tău de muncă, tovarășe maior. Nu ți-ai dori să anchetez eu treaba asta. Cine știe unde ar putea duce?

— Unde ar putea duce?

— Lucrurile scapă de sub control, tovarășe maior. Ți-amintești? Ce-ar fi ca tu și camenii tăi să preluai ancheta acum, iar eu și camenii mei să ne cărăm?

— Eu nu văd nimic care să ducă cu gândul la un act criminal săvârșit împotriva statului. Ai, ded, un caz nițel mai complicat ca de obicei, nimic mai mult.

— Complicat de cineva care distruge dovezile.

— Raportul și fotografiile mele vor ajunge la biroul tău, zise Pribluda, trăgându-și delicat mânușile pe mâini, așa că te vei putea bucura de rodul muncii mele.

Ridică glasul ca să-l audă toți cei din jur.

— Sigur că, dacă vei descoperi ceva ce ar duce la o posibilă încălcare a legii de care se ocupă Comitetul Securității de Stat, vei cere procurorului să mă informeze imediat. Înțelegi, tovarășe anchetator Renko? Indiferent dacă stai pe caz un an sau zece ani, în clipa când află ceva îmi dai un telefon.

— Înțeleg perfect, răspunse Arkadi la fel de tare. Vei avea parte de cooperarea noastră totală.

Hiene, dori, muște de carne, viermi – gândi anchetatorul în timp ce urmărea mașinile lui Pribluda ieșind cu spațele din lumină. Creaturi ale nopții. Zorii seiveau; aproape simțea o accelerare a rotației pământului în fața soarelui care răsărea. Își mai aprinse o țigară ca să scape de gustul lui Pribluda din gură. Dezgustător obicei – a semenea băutului, o altă industrie de stat. Totul era o industrie de stat, inclusiv el. Până și fulgii de nea începeau să se arate în cea mai nepotrivită dintre dimineți. La marginea poienii,

milițienii continuau să stea cu ochii holbați. Văzuseră și ei măștile acelea ițindu-se din zăpadă.

— Cazul e al nostru, își anunță el oamenii. Nu credeți că ar trebui să facem ceva în privința asta?

Reuși să-i pună în mișcare măcar cât să izoleze zona și îi ceru sergentului să ceară prin radioul din furgonetă mai mulți oameni, lop eți și detectoare de metal. Impresia că lucrurile se organizează însuflețește în totdeauna soldații, era el convins.

— Deci...

— Ne vedem de treabă, tovarășe sergent. Până la noi indicații.

— Sup erbă dimineață, rânji Levin.

Patologul era mai vârstnic decât ceilalți, caricatura unui evreu deghizat în căpitan de miliție. Nu avea pic de înțelegere pentru Tania, specialistul de la fața locului al echipei, care nu-și putea dezlipi ochii de la a cele fețe. Arkadi o tra se deoparte și-i sugeră să facă un plan al luminișului și apoi al poziției cadavrelor în acel luminiș.

— Așa cum erau înainte sau cum sunt acum, după ce au fost molestate de bunul nostru maior? întrebă Levin.

— Înainte, spuse Arkadi. Ca și când maiorul nici n-ar fi fost acolo.

Biologul echipei, un doctor, începu să caute mostre de sânge în zăpadă, în jurul trupurilor neînsuflețite. Avea să fie o zi splendidă, gândi Arkadi. Văzu primele raze de lumină pe celălalt mal al râului Moscova și pe fața da clădirilor Ministerului Apărării. Acela era singurul moment din zi când zidurile alea nesfârșite și cenușii păreau cât de cât însuflețite. De jur-împrejurul poienii, în lumina răsăritului, copacii păreau niște căprioare sficoase. Acum, florile de zăpadă începeau să pară roșii și albastre, strălucitoare ca niște decorații. O zi când iarna întregă părea gata-gata să se topească.

— Futu-i.

Se uită iarăși spre cadavre.

Fotograful echipei întrebă dacă cei de la KGB nu făcuseră deja poze.

— Ba da, și sunt sigur că erau bune ca suvenire, zise Arkadi, nu însă și pentru munca de poliție.

Flatat, fotograful răs.

Bravo, gândi Arkadi, râzi mai tare, dacă poți.

Un detectiv în civil pe nume Pașa Pavlovi ci apăr u în mașina de serviciu a anchetatorului, o Moskvici de cinci ani, nu o Volga lucioasă ca a lui Pribluda. Pașa era pe jumătate tătar, un romantic musculos cu frizură ca în anii cincizeci.

— Trei cadavre, doi bărbați și o femeie.

Arkadi urcă în mașină.

— Înghețate. Vechi de o săptămână, sau poate de o lună, ori poate de cinci luni. Fără acte de identitate, fără bunuri personale, fără nimic. Toți au fost împușcați în inimă, iar doi și în cap. Du-te să arunci o privire la fețele lor.

Arkadi așteptă în mașină. Era greu de crezut că iarna se termina la mijlocul lui aprilie; de obicei se ținea cu dinții, rămânând până în iunie. Ar mai fi putut ascunde grozăviile acelea încă puțin. Dacă n-ar fi fost dezghețul de ieri, vezi ca plină a unui milițian și modul în care lumina lunii cădea peste zăpadă, Arkadi putea fi în pat la ora aceea, cu ochii închiși.

Pașa se întoarse, nervos la culme.

— Ce nebun ar fi în stare de așa ceva?

Arkadi îi făcu semn să urce înapoi în mașină.

— A fost și Pribluda aici, zise el după ce intră Pașa.

Rostind aceste cuvinte, urmări schimbarea abia perceptibilă prin care trecu detectivul, o ezitare provocată de doar câteva vorbe, privirea aruncată pe geam spre poiană și apoi din nou la Arkadi. Cei trei morți de afară nu reprezentau atât o crimă oribilă, cât o problemă să căitoare. Sau ambele, deoarece Pașa era unul dintre cei buni și deja părea că îl

muștra conștiința mai mult decât ar fi muștrat pe oricine altcineva.

— Nu e genul nostru de caz, adăugă Arkadi. O să mun-
cim puțin la el și apoi o să ni-l ia, ai să vezi.

— În Parcul Gorki, totuși!

Pașa era tulburat.

— Foarte ciudat. Fă doar ce îți spun eu și o să ne descur-
căm. Du-te la secția de miliție a parcului și fă rost de hărți
ale traseelor de patinaj. Fă rost de liste cu toți milițienii și
vânzătorii de mâncare care au operat în această parte a
parcului astă-iarnă, dar și cu gardienii publici voluntari pe
care pașii i-ar fi putut purta prin părțile acestea. Important
este să facem mare caz.

Arkadi coborî din mașină și se aplecă înapoi pe geam.

— Apropo, mi s-a dat cumva un nou detectiv cu care
să lucrez?

— Fet.

— Nu-l cunosc.

Pașa scuipă în zăpadă și spuse:

— A fost o pășărică, una care a spus mai departe ce i-a
ajuns la ureche...

— Bine.

Într-un caz ca acela era imposibil să nu existe un infor-
mator; anchetatorul accepta acest fapt, ba chiar mai mult – îl
primea cu brațele deschise.

— Cu sprijinul tuturor, cazul ne va fi luat din cârcă mult
mai repede.

După ce Pașa plecă, veniră două camioane pline cu
cadeți de miliție înarmați cu lopeți. Tania împărțise poien-
ița în sectoare astfel încât zăpada să poată fi lopătată
metru cu metru, fără a pierde din ochi locul unde se găseau
dovezi, chit că Arkadi nu mai spera să se descopere ceva la
atâta timp după comiterea crimei. Îl interesau însă aparen-
țele. Dacă farsa se desfășura la o scală suficient de mare,
Pribluda putea telefona înainte să se încheie ziua. În orice

caz, milițienilor le plăcea efortul fizic. Aceștia erau, cel mai
adesea, ofițeri de la circulație și se bucurau chiar și atunci
când ei erau singurii care circulau. Altminteri, nu prea erau
cam eni fericiți. În miliție se înrolau țărânuși abia ieșiți din
armată, seduși de promisiunea incredibilă că vor locui la
Moscova, lucru care le era negat până și cercetătorilor din
domeniul nuclear. Fantastic! Prin urmare, moscoviții pri-
veau miliția ca pe un fel de armată de ocupație alătită din
țărânci și brute. Milițienii ajungeau să-i privească pe con-
cetățenii lor ca pe niște indivizi decadenți, depravați, cel
mai probabil de etnie evreiască. Cu toate acestea, nimeni
nu se întorcea vreodată la țară.

De-acum, soarele se ridicase bine pe cer, viu, nu mai era
discul translucid care bântuise iarna. Pifanii băteau pa sul
pe loc în răsuflarea caldă a vântului, evitând să se uite spre
mijlocul poienii.

De ce Parcul Gorki? Orașul a vea parcuri mai mari unde
puteai lăsa cadavre – Izmailovo, Dzerjinski, Sokolniki. Par-
cul Gorki nu a vea decât doi kilometri lungime și mai puțin
de un kilometru de-a curmezișul, în partea unde era mai
lat. Era însă întâiul parc al Revoluției, parcul preferat. La
sud, capătul lui îngust ajungea până aproape de Univer-
sitate. La nord, doar un cot al râului împiedica privescerea
spre Kremlin. Era locul unde venea toată lumea: funcțio-
narii ca să-și ia masa de prânz, bunicile cu bebelușii, băieții
cu fetele. Acolo erau o roată mare, fântâni, teatre pentru
copii, alei și pavilioane împrăștiate peste tot. Iarna erau
patru ringuri de patinaj și diverse trasee de patinaj.

Sosi detectivul Fet. Era aproape la fel de tânăr ca pifanii.
Purta ochelari cu rame de oțel, iar în spatelul lor ochii-i erau
albaştri, i scoditori.

— Tu te ocupi de zăpadă, zise Arkadi cu un gest spre
troienele în continuă creștere. Topește-o și caută în ea.

— În care laborator dorește anchetatorul-șef să se des-
fășoare această procedură? întrebă Fet.

— O, cred că ajunge niște apă caldă la fața locului.

Întrucât aceste cuvinte poate nu sunau destul de grav, Arkadi adăugă:

— Vreau să nu rămână niciun fulg de nea neîntors.

Arkadi luă mașina de miliție galben cu roșu a lui Fet și plecă. Traversă Podul Krimski spre partea de nord a orașului. Gheața de pe râu stătea se crape. Era ora nouă. Trecuseră două ceasuri de când fusese ridicat din pat. Nu mânca se încă nimic la micul-dejun, doar fumase. Când ieși de pe pod, își flutură actul roșu de identitate spre milițianul care dirija circulația și accelera printre mașinile oprite. Un privilegiu al funcției.

Arkadi nutrea puține iluzii în privința muncii sale. Era anchetator senior la omucideri, specialist în crimă într-o țară în care crima bine organizată era o raritate, iar talentul pentru subtilități lipsea cu desăvârșire. Victimă obișnuită a rusului de rând era femeia cu care se culca și pe care, atunci când se îmbăta, o lovea în cap cu toporul — o făcea probabil de zece ori înainte să-i iasă bine. Spus pe șleau, criminalii pe care Arkadi îi aresta erau în primul rând bețivi notorii și abia în al doilea rând ucigași. Plus că erau mult mai buni ca băutori decât ca ucigași. Din experiență învățase că puține erau situațiile mai periculoase decât postura de cel mai bun prieten sau de soție a unui bețiv. La asta se adăuga faptul că jumătate din timp toată țara se afla sub influența băuturilor alcoolice.

De jgheaburi atârnavă tuțuri umezi. Mașina anchetatorului îi făcu pe pietoni să fugă care-noutro. Era însă mai bine ca în urmă cu două zile, când mașinile și camenii nu erau decât niște biete umbre care se târau prin vălătuș de aburi. O luă pe după Kremlin, pe Marx Prospekt și ieși pe Strada Petrovka, la trei cvartale de complexul galben cu șase nivele care adăpostea sediul Miliției moscovite. Parcă în gara subterană și luă liftul până la etajul al treilea.

Sala de operațiuni era descrisă de presă, cât se poate de des, drept „centrul neuronal al Moscovei, gata să reacționeze în câteva secunde la rapoarte privitoare la accidente sau crimele apărute în cel mai sigur oraș din lume”. Pe un perete se afla o hartă enormă a Moscovei, împărțită în treizeci de cartiere. Pe ea erau aprinse o sută treizeci și cinci de beculețe, reprezentând secțiile de miliție. Șiruri de comutatoare radio în cerceauă un pupitru de comunicații de la care ofițerii intrau în legătură cu mașinile de patrulă („Aici Volga către cincizeci și nouă”) sau, folosind nume de cod, cu secțiile („Aici Volga către Omsk”). Nu exista în Moscova altă încăpere mai ordonată, mai relaxantă și mai bine proiectată, totul datorându-se electronicelor și unui complicat proces de selecție. Existau norme. Un milițian aflat pe teren trebuia să raporteze oficial un număr bine stabilit de fărădelegi; altminteri și-ar fi pus colegii aflați și ei pe teren în ridicola situație de a nu raporta absolut nimic fărădelege. (Toată lumea recunoștea că trebuiau să existe *câteva* încălcări ale legii.) Apoi, secțiile își coafau rând pe rând statisticile pentru a scădea numărul cazurilor de omucidere, atac și viol la atât cât se cuvenea. Era un sistem optimist eficient care solicita pace socială și o obținea. Pe hartă pâlâpâia un singur beculeț, semn că în acea capitală de șapte milioane de locuitori fusese raportat un singur act semnificativ de violență în ultimele douăzeci și patru de ore. Beculețul corespundea Parcului Gorki. La acesta se uita din mijlocul Sălii de Operațiuni comisarul de miliție, un individ masiv, cu față turtită și cu pieptul uniformei gri, cu trese aurii de general, plin de medalii. Alături de el erau doi colonei, comisari a djuncți. În haine civile, Arkadi părea șleampăt.

— Tovarășe general, sunt anchetatorul-șef Renko. Permiteți să raportez, spuse Arkadi, conform obiceiului.

Care se bărbierise? se întrebă el, dar se împotrivi tentației de a duce mâna la bărbie.

Generalul înclină din cap aproape imperceptibil. Unul dintre colonelii spuse:

— Generalul știe că dumneata ești specialist în omucideri. Dumnealui este adeptul specializării și modernizării.

— Generalul dorește să afle care a fost prima dumitale reacție la această chestiune, zise celălalt colonel. Ce șanse sunt ca totul să se încheie curând?

— Cu ajutorul poporului și a celei mai bune miliții din lume, sunt convins că vom reuși să-i identificăm și să-i prindem pe făptași, răspunse Arkadi forțat.

— Atunci, întrebă primul colonel, de ce nu s-a transmis spre toate secțiile o circulară cu informații despre victime?

— Nu s-au găsit acte asupra lor și erau înghețate bocnă. E greu de estimat când au murit. De asemenea, au fost mutilate. Identificarea după procedeul standard va fi imposibilă.

După ce aruncă o privire la general, celălalt colonel întrebă:

— La locul faptei s-a prezentat un reprezentant al Securității Statului?

— Da.

Într-un târziu, vorbe și generalul:

— În Parcul Gorki. Eu asta nu pot să înțeleg.

La comisariat, Arkadi luă micul dejun – un rulou dulce și cafea – apoi introduse o monedă de două copeici într-un telefon public și formă numărul.

— Tovarășa profesoară Renko este acolo?

— Tovarășa Renko este prinsă într-o ședință de comitet, la organizația regională de partid.

— Trebuia să luăm prânzul împreună. Spune-i tovarășei Renko... spune-i că soțul ei o va aștepta diseară.

În ora următoare, scoase dosarul tânărului detectiv Fet. Se convinse astfel că omul nu lucrase decât la cazuri de interes special pentru KGB. Arkadi părăsi sediul central prin curtea care dădea spre strada Petrovka. Funcționari

ai miliției și femeii se întorceau din lungă pauză de cumpărături, croindu-și drum printre limuzinele care umpleau aleea de acces circulară. Flutură din mână spre ghereta paznicului și se îndreptă spre laboratorul medico-legal.

La ușa sălii de autopsie, Arkadi se opri să-și aprindă o țigară.

— Ai de gând să vomți?

Levin ridică privirea când auzi sunet de chibrit scăpărat.

— Dacă asta îți va întrerupe activitatea, nu. Dar nu uita că eu nu sunt plătit suplimentar, ca alții.

Arkadi îi reamintea lui Levin că patologii primeau cu 25 la sută mai mult decât doctorii obișnuiți, cei care lucrau cu oameni vii. Era un „spor de risc”, întrucât nimeni nu era mai periculos ca un cadavru. Acesta dădea de floră toxică.

— Riscul de infecție este permanent, spuse Levin. O singură dată să-mi alunecă bisturiul și...

— Sunt înghețate. Nu poți lua de la ele decât o răceală. Pe deasupra, ție nu-ți alunecă niciodată bisturiul. Pentru tine, moartea e doar un bonus.

Arkadi inspiră până ce nașul și plămânii i se îmbăcsiră serios cu fum.

Pregătit, intră și mirosul de formaldehidă îl învălui. Cele trei victime poate că avuseseră personalități complet diferite; în stadiul de cadavre erau imposibil de deosebit. Albi ca varul, cu o urmă vagă de lividitate în jurul feselor și al ungerilor, pielea încrețită tare, o gaură în dreptul inimii fiecăruia, degete fără vârful și capete fără fețe. De la linia scalpului până la bărbie și de la o ureche la cealaltă, carnea fusese înlăturată complet, lăsând expusă o masă de oase și sânge negru. Ochii fuseseră, de asemenea, scoși. Așa ieșiseră de sub zăpa dă. Asistentul lui Levin, un uzbek cărui îi curgea nașul, aducea tușenoi, secționând o vitățile toracice cu un ferăstrău rotativ. Uzbekul lăsa desferăstrăul jos ca să-și încălzească mâinile. Un cadavru măricel rezista înghețat o săptămână întreagă.

— Cum poți rezolva cazuri de omucidere dacă nu suportți să vezi oameni morți? îl întreabă Levin pe Arkadi.

— Eu arestez oameni vii.

— Și ești mândru de asta?

Arkadi luă de pe masa consemnările preliminare și citi:

Bărbat. Europoid. Păr castaniu. Culoarea ochilor: necunoscută. Vârstă: aprox. 20-25. Momentul morții: între 2 săpt. și 6 luni. Înghețat înainte să înceapă procesul de descompunere. Cauza morții: răni prin împușcare. Tesutul facial moale și a treia falangă de la degetele ambelor mâini lipsește, ca urmare a mutilării. 2 posibile leziuni fatale. Rana de glonț „A”, la nivelul gurii, fracturând maxilarul superior, cu glonțul trecând în unghi de 45 de grade prin creier și ieșind în partea posterioară superioară a craniului. Rana de glonț „B”, 2 cm în stânga sternului, în inimă, secționând aorta. Glonțul cu însemnul FG1-B recuperat din cavitatea toracică, nefixat.

Bărbat. Europoid. Păr castaniu. Culoarea ochilor: necunoscută. Vârstă: aprox. 20-30. Momentul morții: între 2 săpt. și 6 luni. Cauza morții: răni prin împușcare. Tesutul moale facial și a treia falangă de la degetele ambelor mâini lipsește ca urmare a mutilării. 2 posibile leziuni fatale. Rana de glonț „A”, la nivelul gurii, fracturând maxilarul superior și spărgând incisivii, glonțul a trecut în unghi divergent prin creier, creștând interiorul craniului, în partea posterioară, la 5 cm deasupra șanțului meningeal. Glonțul cu însemnul FG2-A recuperat din cavitatea craniană, nefixat. [FG2-A era plumbul scos cu mâna de Pribluda.] A doua rană, la 3 cm stânga de stern în apropierea inimii. Glonțul cu însemnul FG2-B recuperat din omoplatul stâng.

Femeie. Europoidă. Păr castaniu. Culoarea ochilor: necunoscută. Vârstă: aprox. 20-32. Momentul morții: între 2 săpt. și 6 luni. Înghețat înainte să înceapă procesul de descompunere. Cauza morții: rană prin împușcare la 3

cm stânga de stern, în inimă, secționând ventriculul drept și vena cavă superioară, ieșind prin spate între coastele a treia și a patra, la 3 cm de coloana vertebrală. Mâinile și capul mutilate ca la bărbații FG1 și FG2. Glonțul cu însemnul FG3 găsit în rochie, în spatele rănii de ieșire. Nu sunt urme de sarcină.

Arkadi se sprijini de perete, fumând până când aproape amete, concentrându-se la hârtiile din mâini.

— Cum ai estimat vârstele? întreabă el.

— După faptul că dinții nu sunt tociți.

— Înseamnă că ai făcut o evaluare dentară.

— Am făcut, dar nu e de mare ajutor. Al doilea bărbat are un molar îmbrăcat în metal.

Levin ridică din umeri.

Uzbecul îi dădu evaluarea stomatologică împreună cu o cutiuță conținând incisivii ruși, purtând un indicativ precum gloanțele.

— Lipsește unul, zise Arkadi, după ce numără dinții.

— A fost pulverizat. Ce a rămas e într-un alt recipient. Sunt însă unele lucruri cu adevărat interesante care nu apar în raportul preliminar, dacă vrei să arunci o privire.

Ziduri de ciment gri-șobolan, pete în jurul scurgerilor din podea, tuburi fluorescente cu lumină care îți rănea ochii, carne albă și smocuri pubiene – toate se focalizară. Trucul la care apelă anchetatorul era acela de a vedea fără să vadă, dar... Trei oameni morți. Uită-te la noi, spuneau măștile. Cine ne-a omorât?

— Cum vezi, zise Levin, primul bărbat are o structură osoasă masivă, cu musculatură bine dezvoltată. Al doilea are o constituție fragilă și o fractură multiplă veche la tibia stângă. Foarte interesant.

Între degetele lui Levin apăru un pământuf.

— Al doilea bărbat își vopsea părul. Culoarea lui naturală e cea roșcată. Totul va fi consemnat în raportul oficial.